

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَالَّذِي يُضَوِّبُ الْمَوْتَى
إِنَّ رَبَّهُ لَسَدِيدٌ
إِلَىٰ عَرْشِهِ الرَّحِيمُ
الَّذِي يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَوْتِ
وَيُدْخِلُ الْمَوْتَىٰ فِي الْحَيَاةِ
إِنَّ رَبَّهُ لَسَدِيدٌ
إِلَىٰ عَرْشِهِ الرَّحِيمُ

پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد در رشته‌ی جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی

عنوان:

امکان سنجی توسعه اشتغال با تأکید بر استقرار صنایع تبدیلی (کشاورزی) روستایی مورد: دهستان میربگ، شهرستان دلفان

استاد راهنما:

دکتر سیروس قنبری

استاد مشاور:

دکتر جواد بذرافشان

تحقیق و نگارش:

علی خدادادی

این پایان نامه از حمایت مالی معاونت پژوهشی دانشگاه سیستان و بلوچستان بهره‌مند شده است.

تیر ماه ۱۳۹۱

بسمه تعالی

این پایان نامه با عنوان: امکان سنجی توسعه اشتغال با تأکید بر استقرار صنایع تبدیلی (کشاورزی) روستایی مورد: دهستان میربگ، شهرستان دلفان قسمتی از برنامه‌ی آموزشی دوره‌ی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی توسط دانشجو، علی خدادادی تحت راهنمایی استاد پایان‌نامه، دکتر سیروس قنبری تهیه شده است. استفاده از مطالب آن به منظور اهداف آموزشی با ذکر مرجع و اطلاع کتبی به حوزه‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه سیستان و بلوچستان مجاز می‌باشد.

نام و نام خانوادگی دانشجو: علی خدادادی

امضاء:

این پایان‌نامه ۶ واحد درسی شناخته می‌شود و در تاریخ .../.../... توسط هیئت داوران بررسی و درجه ..... به آن تعلق گرفت.

نام و نام خانوادگی	امضاء	تاریخ
استاد راهنما:	دکتر سیروس قنبری	
استاد مشاور:	دکتر جواد بذرافشان	
داور ۱:	دکتر حسین یغفوری	
داور ۲:	دکتر حبیب اله خوب فکر	
نماینده تحصیلات تکمیلی:	دکتر محمد رضاپودینه	

تعهدنامه اصالت اثر

اینجانب علی خدادادی تأیید می‌کنم که مطالب مندرج در این پایان‌نامه حاصل کار پژوهشی اینجانب است و به دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این نوشته از آن استفاده شده است مطابق مقررات ارجاع گردیده است. این پایان‌نامه پیش از این برای احراز هیچ مدرک هم سطح یا بالاتر ارایه نشده است. کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به دانشگاه سیستان و بلوچستان می‌باشد.

نام و نام خانوادگی دانشجو: علی خدادادی
امضاء:

تقدیم به:

تقدیم با بوسه بر دستان پدرم:

به او که نمی‌دانم از بزرگی اش بگویم یا مردانگی سخاوت، سکوت، مهربانی و ...

پدرم راه تمام زندگیست ، پدرم دلخوشی همیشگیست

،

تقدیم به مادر عزیزتر از جانم:

مادرم هستی من ز هستی توست تا هستم و هستی دارم دوست

غمگسار جاودانی مادر است ، چشم سار مهربانی مادر است

،

تقدیم به برادر بزرگ بزرگم:

که همواره در طول تحصیل متحمل زحماتم بود و تکیه‌گاه من در مواجهه با مشکلات، و وجودش مایه

دلگرمی من می باشد

و

تقدیم به مردم خوب و زحمتکش دهستان میربک.

سپاسگزاری

سپاس بیکران پروردگار یکتا را که هستی‌مان بخشید و به طریق علم و دانش رهنمونمان شد و به همنشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه چینی از علم و معرفت را روزیمان ساخت. سپاسگزار کسانی هستیم که سرآغاز تولد من هستند. از یکی زاده میشوم و از دیگری جاودانه:

با سپاس از سه وجود مقدس:

...آنان که ناتوان شدند تا ما به توانایی برسیم

...موهایشان سپید شد تا ما روسفید شویم

...و عاشقانه سوختند تا گرمابخش وجود ما و روشنگر راهمان باشند:

پدر، مادر و اساتید

و تمامی کسانی که به نوعی مشوق و راه‌گشای من در این عرصه بوده‌اند:

خانواده، هم‌اتاقی‌ها و دوستان (محمدخانی یوسف‌آباد، احمد جهانی، علی زارعی، فتح‌اله اکبری‌ان فر، حسین کماسی، اکبر زهرایی، علیرضا چاواری، شجاع کیانپور و خیرعلی خیری) و همکلاسانم.

چکیده

یکی از چالش‌های حال و آینده در مناطق روستایی شهرستان نورآباد دلفان خصوصاً دهستان میربگ، ایجاد اشتغال لازم برای جمعیت فعال بیکار و مازاد رانده شده از بخش کشاورزی است. ناتوانی بخش کشاورزی منطقه، در جذب نیروی کار مازاد و تأمین درآمد کافی، منجر به مهاجرت روستاییان منطقه به سوی شهرها شده است. لذا ایجاد فرصت‌های اشتغال و درآمد به ویژه برای جمعیت بیکار ضرورتی انکار ناپذیر است که تأسیس صنایع کوچک مقیاس به ویژه صنایع تبدیلی به صورت راهکاری مناسب جهت توسعه بخش کشاورزی، ایجاد فرصت‌های جدید شغلی و بعضاً پر نمودن شکاف میان این دو گزینه، مؤثر و راهگشا خواهد بود. هدف از این پژوهش، نخست بررسی پتانسیل‌های موجود بخش کشاورزی دهستان میربگ، به منظور استقرار صنایع تبدیلی مرتبط با فعالیت‌های کشاورزی و سپس امکان توسعه اشتغال آن بوده است. روش تحقیق توصیفی-تحلیلی و مبتنی بر مطالعات اسنادی و میدانی می‌باشد و از مدل‌هایی چون؛ ضریب مکانی (L.Q)، تکنیک رتبه بندی بر اساس تشابه به حل ایده‌آل (TOPSIS)، تحلیل راهبردی SWOT و همچنین برای تهیه جداول، نمودارها و نقشه‌ها، از نرم افزارهای SPSS، Excel و GIS استفاده شده است. طبق نتایج حاصل از تحلیل‌های بدست آمده در مدل ضریب مکانی، نخست در بخش کشاورزی، اشتغال با میانگین ضریب (۲.۰۳) و سپس در بخش تولیدات زراعی؛ جو (۱.۰۷)، نخود (۱.۰۱) گندم (۰.۹۶) به ترتیب رتبه ۱ تا ۳ را بدست آورده اند و محصولات باغی مثل انواع فیلر (۱.۹۷) و گردو (۱.۰۷) و تولیدات دامی گوشت (۱.۰۵) و شیر با ضریب مکانی ۱ را کسب نموده‌اند. بنابراین این ضرایب نشان از پتانسیل بالای منطقه است، که می‌تواند ابتدا خود کفا و سپس صادراتی باشند به خصوص در عرصه باغداری و دامداری. با توجه به نظر سنجی از کارشناسان منطقه (شهرستان و دهستان) علیرغم کمبود وضعیت منابع آب، پتانسیل‌های بخش کشاورزی دهستان را مطلوب ارزیابی کرده‌اند. براساس تحلیل‌های حاصل از SPSS، فرضیه اول این گونه تائید می‌گردد که، با توجه به جامعه آماری و کارشناسی، پتانسیل‌ها بخش کشاورزی به ترتیب با ۴۶.۸ و ۴۶.۷ و اشتغال با ۵۱.۵۴ و ۴۳ درصد، از میانگین آزمون بالاتر بوده و معنادار می‌باشند و در تائید فرضیه دوم طبق تحلیل رگرسیون به ازای استقرار هر صنعت تبدیلی ۲۰ درصد افزایش اشتغال خواهیم داشت و بنابر اولویت بندی‌های انجام گرفته در مدل تاپسیس، روستاهای شهرک امام خمینی (۰.۸۶)، شهرن آباد (۰.۷۴)، دیمان‌دول (۰.۴۸)، دمباغ یوسف آباد (۰.۴۴)، میرزا آباد (۰.۴۲) و سردار آباد (۰.۴۱) به ترتیب در رتبه‌های ۱ تا ۷ جهت استقرار صنایع تبدیلی و تکمیلی قرار گرفته‌اند و

مابقی روستاها در رده‌های بعدی قرار دارند. در نهایت با استفاده از مدل راهبردی سوات به بررسی نقاط قوت، ضعف، فرصتها و تهدیدات پرداخته شده است و راهکارهای مورد نظر در جهت امکان استقرار صنایع تبدیلی و تکمیلی در سطح دهستان میربگ ارائه شده است.

واژگان کلیدی: امکان‌سنجی، توسعه اشتغال، صنایع تبدیلی، مدل‌های (L.Q)، (TOPSIS) و (SWOT)، دهستان میربگ.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: طرح تحقیق	۱
۱-۱- مقدمه	۲
۲-۱- تعریف مسأله و بیان سؤالهای اصلی تحقیق	۲
۳-۱- سوالات تحقیق	۸
۴-۱- پیشینه تحقیق	۹
۵-۱- ضرورت انجام تحقیق	۱۳
۶-۱- فرضیه‌ها	۱۴
۷-۱- هدفها	۱۴
۸-۱- چه کاربردهایی از انجام این تحقیق متصور است	۱۴
۹-۱- استفاده کنندگان از نتایج پایان نامه	۱۴
۱۰-۱- مشکلات تحقیق	۱۵
۱۱-۱- نتیجه گیری	۱۵
فصل دوم: چهارچوب نظری تحقیق	۱۷
۱-۲- مقدمه	۱۸
۲-۲- تعاریف واژگان و اصطلاحات	۱۸
۱-۲-۲- روستا	۱۸
۲-۲-۲- دهستان	۱۸
۳-۲-۲- امکان سنجی	۱۹
۴-۲-۲- فعالیت	۱۹
۱-۴-۲-۲- کار یا فعالیت اقتصادی	۱۹
۲-۴-۲-۲- جمعیت فعال اقتصادی	۱۹
۳-۵-۲-۲- جمعیت غیر فعال اقتصادی	۲۰
۶-۲-۲- اشتغال و انواع آن	۲۰
۱-۶-۲-۲- شغل	۲۰
۳-۶-۲-۲- اشتغال کامل	۲۰
۲-۶-۲-۲- اشتغال ناقص	۲۰
۴-۶-۲-۲- شاغل	۲۱
۷-۲-۲- بیکاری و انواع آن	۲۱
۱-۷-۲-۲- بیکار	۲۱
۲-۷-۲-۲- انواع بیکاری	۲۲
۸-۲-۲- توسعه	۲۴
۹-۲-۲- صنعتی شدن	۲۴

۲۵	۱۰-۲-۲- تعریف صنایع روستایی و تبدیلی
۲۵	۱-۱۰-۲-۲- صنایع روستایی
۲۵	۲-۱۰-۲-۲- صنایع تبدیلی
۲۷	۳-۲- مبانی نظری تحقیق
۲۷	۱-۳-۲- بیکاری، اشتغال و علل آن
۲۷	۱-۳-۲- بعد جهانی
۳۱	۲-۱-۳-۲- در مقیاس ایران
۳۴	۳-۱-۳-۲- در مقیاس استان لرستان و منطقه
۳۶	۲-۳-۲- راههای مقابله با بیکاری
۳۹	۳-۳-۲- راههای گسترش اشتغال
۳۹	۱-۳-۳-۲- بعد جهانی
۴۰	۲-۳-۳-۲- در مقیاس ایران
۴۱	۳-۳-۳-۲- مزیت‌های نسبی بخش کشاورزی در زمینه اشتغالزایی
۴۲	۴-۳-۲- موانع و چالشهای ایجاد اشتغال
۴۲	۱-۴-۳-۲- در بخش کشاورزی
۴۴	۲-۴-۳-۲- در بخش غیر کشاورزی
۴۵	۵-۳-۲- فعالیتهای غیر کشاورزی و تأثیر آن بر اشتغالزایی
۴۷	۶-۳-۲- صنایع روستایی و چگونگی اشتغالزایی آن
۴۸	۷-۳-۲- صنایع تبدیلی و تأثیر آن بر گسترش اشتغال روستایی
۵۰	۸-۳-۲- مکان‌گزینی صنایع تبدیلی روستایی
۵۲	۴-۲- نتیجه‌گیری
۵۳	فصل سوم: روش‌شناسی تحقیق
۵۴	۱-۳- مقدمه
۵۵	۲-۳- آزمودنیها
۵۵	۱-۲-۳- جامعه آماری
۵۶	۲-۲-۳- حجم نمونه و روش نمونه‌گیری
۵۹	۳-۳- روش و ابزار گردآوری اطلاعات
۵۹	۴-۳- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
۵۹	۱-۴-۳- تحلیل پرسشنامه
۶۰	۲-۴-۳- تحلیل داده‌های مستخرج از داده‌های آماری
۶۰	۵-۳- متغیرهای تحقیق
۶۰	۱-۵-۳- متغیر مستقل
۶۰	۲-۵-۳- متغیر وابسته
۶۱	۶-۳- مدلها و تکنیکهای کاربردی در تحقیق

۶۱	..... ۱-۶-۳ مقدمه ای بر مدل‌های تصمیم‌گیری
۶۲	..... ۲-۶-۳ روش ضریب مکانی (L.Q)
۶۳	..... ۳-۶-۳ تکنیک رتبه‌بندی بر اساس تشابه به حل ایده آل (TOPSIS)
۶۵	..... ۴-۶-۳ مدل تحلیلی SWOT و چگونگی بهره‌گیری از آن در برنامه‌ریزی محیطی
۶۹	..... ۷-۳ روش‌های برآورد جمعیت و مهاجرین
۶۹	..... ۱-۷-۳ نرخ رشد سالیانه جمعیت
۶۹	..... ۲-۷-۳ برآورد میزان کل مهاجرت
۶۹	..... ۳-۷-۳ برآورد مهاجرت خالص
۶۹	..... ۴-۷-۳ میزان مهاجرت‌پذیری
۷۰	..... ۵-۷-۳ میزان مهاجرت فرستی
۷۰	..... ۶-۷-۳ روش‌های برآورد نرخ اشتغال و بیکاری
۷۰	..... ۱-۶-۷-۳ نرخ اشتغال
۷۰	..... ۲-۶-۷-۳ نرخ بیکاری
۷۰	..... ۳-۶-۷-۳ ضریب (نرخ) جمعیت فعال واقعی
۷۰	..... ۴-۶-۷-۳ بار تفکل واقعی
۷۰	..... ۵-۶-۷-۳ بار تفکل عمومی
۷۱	..... ۸-۳ ساخت و تهیه‌ی پرسشنامه‌ی نهایی
۷۲	..... ۹-۳ نتیجه‌گیری
۷۳	..... فصل چهارم: ویژگی‌های منطقه مورد مطالعه
۷۴	..... ۱-۴ مقدمه
۷۴	..... ۲-۴ ویژگی‌های محیطی
۷۴	..... ۱-۲-۴ موقعیت و وسعت
۷۶	..... ۲-۲-۴ زمین ساخت
۷۷	..... ۳-۲-۴ توپوگرافی
۷۸	..... ۴-۲-۴ آب و هوا
۸۰	..... ۵-۲-۴ وضعیت منابع آب (سطحی و زیرزمینی)
۸۰	..... ۱-۵-۲-۴ در سطح شهرستان
۸۱	..... ۲-۵-۲-۴ در سطح دهستان
۸۱	..... ۶-۲-۴ جنس زمین و خاک
۸۲	..... ۷-۲-۴ پوشش گیاهی
۸۳	..... ۳-۴ جغرافیای انسانی
۸۳	..... ۱-۳-۴ وجه تسمیه
۸۴	..... ۲-۳-۴ توزیع و تعداد جمعیت
۸۵	..... ۳-۳-۴ وضعیت سواد

۸۶	۴-۳-۴- شاغل و بیکار .....
۸۷	۴-۳-۵- مهاجرت .....
۸۹	۴-۴- وضعیت ارتباطی و دسترسی به راه .....
۹۰	۴-۵- وضعیت طرحهای عمرانی منطقه .....
۹۰	۴-۶- جغرافیای اقتصادی .....
۹۰	۴-۶-۱- کشاورزی .....
۹۰	۴-۶-۱-۱- سطح زیر کشت و نوع بهره‌برداری .....
۹۲	۴-۶-۱-۲- نهاده های کشاورزی .....
۹۲	۴-۶-۱-۳- تولید و عملکرد محصولات زراعی .....
۹۳	۴-۶-۱-۴- شاغلان بخش کشاورزی .....
۹۳	۴-۶-۱-۵- محدودیتهای و تنگناهای بخش کشاورزی دهستان میربگ .....
۹۳	۴-۶-۱-۵-۱- محدودیتهای منابع آب و خاک .....
۹۴	۴-۶-۱-۵-۲- محدودیتهای اکولوژیکی .....
۹۴	۴-۶-۱-۵-۳- محدودیتهای فرهنگی، اجتماعی و سیاسی .....
۹۵	۴-۶-۱-۵-۴- محدودیتهای سرمایه گذاری .....
۹۶	۴-۶-۱-۵-۵- محدودیتهای اقتصادی .....
۹۶	۴-۶-۲- صنعت .....
۹۶	۴-۶-۲-۱- صنایع روستایی .....
۹۷	۴-۶-۲-۲- صنایع تبدیلی .....
۹۸	۴-۶-۲-۳- شاغلان بخش صنعت .....
۹۹	۴-۶-۲-۴- محدودیتهای بخش صنعت دهستان .....
۱۰۰	۴-۶-۳- خدمات .....
۱۰۰	۴-۶-۳-۱- شاغلان بخش خدمات .....
۱۰۰	۴-۶-۳-۲- مشکلات بخش خدمات .....
۱۰۱	۴-۶-۴- پتانسیلهای کشاورزی میربگ .....
۱۰۲	۴-۶-۴- نتیجه‌گیری .....
۱۰۳	فصل پنجم: تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق (توصیفی- استنباطی) .....
۱۰۴	۵-۱- مقدمه .....
۱۰۴	۵-۲- تحلیل داده های جمعیت، سواد، مهاجرت، و اشتغال بخشهای اقتصادی دهستان .....
۱۰۷	۵-۳- تحلیل اشتغالزایی صنایع تبدیلی .....
۱۰۸	۵-۴- یافته های توصیفی .....
۱۰۸	۵-۴-۱- سن پاسخگویان .....
۱۰۹	۵-۴-۲- جنسیت پاسخگویان .....
۱۰۹	۵-۴-۳- وضعیت تأهل پاسخگویان .....

۱۰۹	۵-۴-۴- وضعیت اشتغال پاسخگویان
۱۱۰	۵-۴-۵- میزان تحصیلات پاسخگویان
۱۱۱	۵-۴-۶- میزان درآمد پاسخگویان
۱۱۱	۵-۴-۷- نوع شغل پاسخگویان
۱۱۲	۵-۴-۸- وضعیت مهاجرت پاسخگویان
۱۱۳	۵-۴-۹- علت مهاجرت پاسخگویان
۱۱۳	۵-۴-۱۰- مسیر مهاجرت پاسخگویان
۱۱۴	۵-۴-۱۱- وضعیت مهاجرت وابستگان پاسخگویان
۱۱۵	۵-۴-۱۲- علت مهاجرت وابستگان پاسخگویان
۱۱۵	۵-۵- تحلیل‌های استنباطی
۱۱۵	۵-۵-۱- آزمون تی تک نمونه‌ای (One sample T test)
۱۱۵	۵-۵-۱-۱- فرضیه اول جامعه آماری
۱۱۶	۵-۵-۱-۲- فرضیه دوم جامعه آماری
۱۱۷	۵-۵-۱-۳- فرضیه اول جامعه کارشناسی
۱۱۸	۵-۵-۱-۴- فرضیه دوم جامعه کارشناسی
۱۱۸	۵-۵-۲- آزمون ضریب همبستگی پیرسون
۱۱۹	۵-۵-۱-۲- آزمون ضریب همبستگی پیرسون جامعه آماری
۱۱۹	۵-۵-۲-۲- آزمون ضریب همبستگی پیرسون جامعه کارشناسی
۱۲۰	۵-۵-۳- رگرسیون (Regression)
۱۲۱	۵-۵-۱-۳- آزمون رگرسیون جامعه آماری
۱۲۱	۵-۵-۲-۳- آزمون رگرسیون جامعه کارشناسی
۱۲۲	۵-۶- بررسی پتانسیلها و استقرار صنایع تبدیلی از دیدگاه کارشناسان منطقه
۱۲۳	۵-۷-۷- روش ضریب مکانی (L.Q)
۱۲۴	۵-۷-۱- ضریب مکانی بخشهای اقتصادی و تولیدات بخش کشاورزی دهستان نسبت به سطوح بالاتر
۱۲۷	۵-۸- تکنیک رتبه بندی بر اساس تشابه به حل ایده آل (TOPSIS)
۱۲۸	۵-۸-۱- چگونگی بهره‌گیری از مراحل هشتگانه تاپسیس
۱۳۵	۵-۹- مدل تحلیلی SWOT و چگونگی بهره‌گیری از آن در برنامه ریزی محیطی
۱۳۶	۵-۹-۱- چگونگی بهره‌گیری از مدل SWOT
۱۳۶	۵-۹-۱-۱- عوامل داخلی مؤثر بر کشاورزی دهستان
۱۳۸	۵-۹-۱-۲- عوامل خارجی مؤثر بر کشاورزی دهستان
۱۳۹	۵-۹-۱-۳- تحلیل نقاط قوت، ضعف، فرصتها و تهدیدها
۱۳۹	۵-۸-۱-۴- تکمیل ماتریس سوات؛ و تدوین راهبردهای گوناگون برای هدایت سیستم در آینده
۱۴۱	فصل ششم: آزمون فرضیات، جمع‌بندی و ارائه پیشنهادات
۱۴۲	۶-۱- مقدمه

۱۴۲	.....	۲-۶- آزمون فرضیه اول
۱۴۲	.....	۳-۶- آزمون فرضیه دوم
۱۴۳	.....	۴-۶- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۴۴	.....	۵-۶- ارائه پیشنهادات
۱۴۵	.....	منابع و مأخذ
۱۵۲	.....	پیوست (۱): پرسشنامه جامعه آماری
۱۵۶	.....	پیوست (۲): پرسشنامه جامعه کارشناسی

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول (۱-۱) سطح زیر کشت محصولات زراعی و باغی و تعداد و تولیدات دامی در سطح استان لرستان ۱۳۸۴.....	۶.....
جدول (۲-۱) سطح زیر کشت محصولات زراعی و باغی و تعداد و تولیدات دامی در سطح شهرستان دلفان ۱۳۸۴.....	۷.....
جدول (۳-۱) سطح زیر کشت محصولات زراعی، باغی و تعداد و میزان تولیدات دامی در سطح دهستان ۱۳۸۶.....	۷.....
جدول (۴-۱) مروری بر تحقیقات انجام شده در عرصه استقرار صنعت در مناطق روستایی.....	۱۲.....
جدول (۱-۲) اثرات استقرار صنعت در مناطق روستایی با توجه به ادبیات موجود.....	۳۰.....
جدول (۲-۲) جمعیت و وضع فعالیت دهستان میربگ در سال ۱۳۸۵-۱۳۹۰.....	۳۸.....
جدول (۳-۲) آثار مثبت گسترش فعالیتهای صنعتی در روستا.....	۴۹.....
جدول (۱-۳) جامعه و نمونه آماری تحقیق منطقه مورد مطالعه.....	۵۵.....
جدول (۲-۳) خانوار و حجم نمونه احتمالی طبقه بندی شده در سکونتگاه های دهستان میربگ شمالی.....	۵۷.....
جدول (۳-۳) خانوار و حجم نمونه احتمالی طبقه بندی شده در سکونتگاه های دهستان میربگ جنوبی.....	۵۸.....
جدول (۴-۳) خانوار، جمعیت و تعداد حجم نمونه به تفکیک دهستان.....	۵۹.....
جدول (۵-۳) متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق.....	۶۱.....
جدول (۶-۳) راهبردهای چهارگانه ماتریس SWOT و نحوه تعیین آن.....	۶۶.....
جدول (۷-۳) ماتریس راهبردها و راهکارهای توسعه محیطی SWOT.....	۶۸.....
جدول (۸-۳) آلفای کرونباخ.....	۷۱.....
جدول (۱-۴) وضعیت جوی منطقه مورد مطالعه در دوره ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۹.....	۷۹.....
جدول (۲-۴) مشخصات اقلیمی منطقه مورد مطالعه بین دوره ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۹.....	۸۰.....
جدول (۳-۴) منابع آب زیرزمین شهرستان.....	۸۱.....
جدول (۴-۴) منابع آب سطحی و زیرزمین دهستان میربگ.....	۸۱.....
جدول (۵-۴) تغییراتی جمعیتی دهستان های میربگ ۱۳۶۵-۱۳۷۵.....	۸۵.....
جدول (۶-۴) تغییراتی جمعیتی دهستان های میربگ ۱۳۷۵-۱۳۸۵.....	۸۵.....
جدول (۷-۴) تغییراتی جمعیتی دهستان های میربگ ۱۳۸۵-۱۳۹۰.....	۸۵.....
جدول (۸-۴) تعداد مردان و زنان باسواد و بیسواد دهستان در سال ۱۳۸۵ نسبت به شهرستان.....	۸۶.....
جدول (۹-۴) تعداد شاغلان و بیکاران دهستان در سال ۱۳۸۵ نسبت به سطوح بالاتر.....	۸۶.....
جدول (۱۰-۴) تعداد شاغلان و بیکاران دهستان در سال ۱۳۸۵.....	۸۷.....
جدول (۱۱-۴) مهاجران خارج شده از دهستان طی دوره ۱۳۷۵-۱۳۸۵ بر اساس علت مهاجرت.....	۸۸.....
جدول (۱۲-۴) مهاجرین خارج شده از دهستان بر اساس سن و تحصیلات.....	۸۸.....
جدول (۱۳-۴) نوع و جنس دسترسی به راه ارتباطی در بین سکونتگاههای بالای ۲۰ خانوار دهستان ۱۳۹۱.....	۸۹.....
جدول (۱۴-۴) سطح زیر کشت زراعی و باغی سال ۱۳۷۵ و ۱۳۸۶ دهستان.....	۹۰.....
جدول (۱۵-۴) درصد خانوارهای بهره‌بردار از اراضی کشاورزی دهستان میربگ.....	۹۲.....
جدول (۱۶-۴) نوع محصولات، سطح زیر کشت، عملکرد در هکتار و میزان تولید به تن.....	۹۳.....
جدول (۱۷-۴) شاغلان بخش کشاورزی دهستان میربگ در مقایسه با سطوح بالاتر در سال ۱۳۸۵.....	۹۳.....
جدول (۱۸-۴) وضعیت صنایع تبدیلی کشور بر اساس نوع و تعداد اشتغال در سال ۱۳۸۵.....	۹۷.....
جدول (۱۹-۴) کل جواز صادر شده صنایع تبدیلی کشور، استان لرستان و شهرستان دلفان در سال ۱۳۸۵.....	۹۸.....
جدول (۲۰-۴) شاغلین بخش صنعت دهستان در مقایسه با سطوح بالاتر در سال ۱۳۸۵.....	۹۸.....

جدول (۴-۲۱)	شاغلین بخش خدمات دهستان در مقایسه با سطوح بالاتر در سال ۱۳۸۵	۱۰۰
جدول (۵-۱)	درصد جمعیت شهری، روستایی و ۱۰ سال و بیشتر دهستان نسبت به سطوح بالاتر ۱۳۸۵	۱۰۴
جدول (۵-۲)	نسبت باسواد دهستان در مقایسه با سطوح بالاتر ۱۳۷۵ - ۱۳۸۵	۱۰۵
جدول (۵-۳)	نرخ اشتغال و بیکاری دهستان نسبت به سطوح بالاتر در سال ۱۳۸۵	۱۰۵
جدول (۵-۴)	تعداد و درصد سن پاسخگویان	۱۰۸
جدول (۵-۵)	تعداد و درصد جنس پاسخگویان	۱۰۹
جدول (۵-۶)	تعداد و درصد تأهل پاسخگویان	۱۰۹
جدول (۵-۷)	تعداد و درصد اشتغال پاسخگویان	۱۱۰
جدول (۵-۸)	تعداد و درصد تحصیلات پاسخگویان	۱۱۰
جدول (۵-۹)	تعداد و درصد درآمد پاسخگویان	۱۱۱
جدول (۵-۱۰)	تعداد و درصد نوع شغل پاسخگویان	۱۱۱
جدول (۵-۱۱)	تعداد و درصد مهاجرت پاسخگویان	۱۱۲
جدول (۵-۱۲)	تعداد و درصد علت مهاجرت پاسخگویان	۱۱۳
جدول (۵-۱۳)	تعداد و درصد مسیر مهاجرت پاسخگویان	۱۱۴
جدول (۵-۱۴)	تعداد و درصد مهاجرت وابستگان پاسخگویان	۱۱۴
جدول (۵-۱۵)	تعداد و درصد علت مهاجرت وابستگان پاسخگویان	۱۱۵
جدول (۵-۱۶)	آزمون تی تک نمونه ای	۱۱۵
جدول (۵-۱۷)	آزمون تی تک نمونه ای	۱۱۶
جدول (۵-۱۸)	آزمون تی تک نمونه ای	۱۱۶
جدول (۵-۱۹)	آزمون تی تک نمونه ای	۱۱۶
جدول (۵-۲۰)	آزمون تی تک نمونه ای	۱۱۷
جدول (۵-۲۱)	آزمون تی تک نمونه ای	۱۱۷
جدول (۵-۲۲)	آزمون تی تک نمونه ای	۱۱۸
جدول (۵-۲۳)	آزمون تی تک نمونه ای	۱۱۸
جدول (۵-۲۴)	آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین ایجاد پتانسیل ها و ایجاد اشتغال	۱۱۹
جدول (۵-۲۵)	آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین ایجاد پتانسیل ها و ایجاد اشتغال	۱۱۹
جدول (۵-۲۶)	آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین ایجاد پتانسیل ها و ایجاد اشتغال	۱۱۹
جدول (۵-۲۷)	آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین پتانسیل ها و ایجاد اشتغال	۱۲۰
جدول (۵-۲۸)	آزمون رگرسیون (به روش اینتر) بین پتانسیل با فرصت های شغلی	۱۲۱
جدول (۵-۲۹)	آزمون رگرسیون بین پتانسیلهای بخش کشاورزی با ایجاد فرصتهای شغلی	۱۲۱
جدول (۵-۳۰)	آزمون رگرسیون (به روش اینتر) بین پتانسیل با فرصتهای شغلی	۱۲۱
جدول (۵-۳۱)	آزمون رگرسیون (به روش اینتر) بین پتانسیل با فرصتهای شغلی	۱۲۲
جدول (۵-۳۲)	ضریب مکانی اشتغال بخشهای اقتصادی دهستان نسبت به سطوح بالاتر در سال ۱۳۸۵	۱۲۴
جدول (۵-۳۳)	ضریب مکانی تولیدات محصولات زراعی دهستان نسبت به سطوح بالاتر در سال ۱۳۸۵	۱۲۴
جدول (۵-۳۴)	ضریب مکانی سطوح زیر کشت محصولات زراعی دهستان نسبت به سطوح بالاتر در سال ۱۳۸۵	۱۲۵
جدول (۵-۳۵)	ضریب مکانی تولیدات محصولات باغی دهستان نسبت به سطوح بالاتر در سال ۱۳۸۵	۱۲۵

- جدول (۳۶-۵) ضریب مکانی سطوح زیر کشت محصولات باغی دهستان نسبت به سطوح بالاتر در سال ۱۳۸۵ ..... ۱۲۶
- جدول (۳۷-۵) ضریب مکانی تولیدات دامی دهستان نسبت به سطوح بالاتر در سال ۱۳۸۵ ..... ۱۲۶
- جدول (۳۸-۵) ماتریس مناطق و شاخصهای مورد بررسی دهستان در مدل تاپسیس ۱۲۸
- جدول (۳۹-۵) ماتریس استاندارد داده ها ۱۳۱
- جدول (۴۰-۵) معیارهای فاصله‌ای آلترناتیو ایده‌آل ۱۳۳
- جدول (۴۱-۵) معیارهای فاصله‌ای آلترناتیو حداقل ۱۳۴
- جدول (۴۲-۵) ضریب و رتبه هر یک از روستاهای منتخب دهستان میریگ ۱۳۴
- جدول (۴۳-۵) ماتریس عوامل داخلی مؤثر بر کشاورزی دهستان مورد مطالعه ۱۳۶
- جدول (۴۴-۵) ماتریس عوامل خارجی مؤثر بر کشاورزی دهستان مورد مطالعه ۱۳۸
- جدول (۴۵-۵) ماتریس راهبردهای توسعه بخش کشاورزی دهستان ۱۳۹

فهرست اشکال

عنوان	صفحه
شکل (۱-۱) فلوجارت فرایند کلی تحقیق.....	۱۶
شکل (۱-۳) روستاهای دهستان میریگ.....	۵۶
شکل (۱-۴) موقعیت استان لرستان، شهرستان دلفان و دهستان مورد مطالعه.....	۱۶
نمودار (۱-۵) تعداد و درصد سن پاسخگویان.....	۱۰۸
نمودار (۲-۵) تعداد و درصد جنس پاسخگویان.....	۱۰۹
نمودار (۳-۵) تعداد و درصد تأهل پاسخگویان.....	۱۰۹
نمودار (۴-۵) تعداد و درصد اشتغال پاسخگویان.....	۱۱۰
نمودار (۵-۵) تعداد و درصد تحصیلات پاسخگویان.....	۱۱۰
نمودار (۶-۵) تعداد و درصد درآمد پاسخگویان.....	۱۱۱
نمودار (۷-۵) تعداد و درصد نوع شغل پاسخگویان.....	۱۱۱
نمودار (۸-۵) تعداد و درصد مهاجرت پاسخگویان.....	۱۱۲
نمودار (۹-۵) تعداد و علت مهاجرت پاسخگویان.....	۱۱۳
نمودار (۱۰-۵) تعداد و درصد مسیر مهاجرت پاسخگویان.....	۱۱۴
نمودار (۱۱-۵) تعداد و درصد مهاجرت وابستگان پاسخگویان.....	۱۱۴
نمودار (۱۲-۵) تعداد و درصد علت مهاجرت وابستگان پاسخگویان.....	۱۱۵
شکل (۱-۵) نقشه موقعیت روستاهای دهستان.....	۱۲۸
شکل (۲-۵) ماتریس مناطق و شاخصهای مورد بررسی دهستان به صورت.....	۱۳۰
شکل (۳-۵) ماتریس داده‌های استاندارد پس از ضرب وزنها به صورت.....	۱۳۲

فصل اول:

طرح تحقیق

۱-۱- مقدمه

در دهه‌های گذشته، فعالیتهای اشتغالزا موسوم به فعالیتهای خارج از مزرعه به عنوان فرصتهای اشتغال، تولید و افزایش درآمد خانوارهای روستایی مورد توجه سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان توسعه قرار گرفته است و نتایج حاصل از کشورهای در حال توسعه بالاخص چین و هندوستان و ... موید این امر می‌باشد که صنایع روستایی می‌تواند نقش حیاتی و مؤثری را در فرایند توسعه همه جانبه روستایی ایفا نماید.

امروزه صنایع روستایی نقش قابل ملاحظه‌ای در ایجاد اشتغال مولد و کسب فرصتهای درآمدی دارد؛ تا جایی که در اقتصادهای پیشرفته از جایگاه ویژه تحقیق برخوردار شده و در بین سیاستمداران و کارشناسان بین‌المللی به صورت یک بحث جدی مطرح شده است (حسین‌پور، ۱۳۸۱: ۲).

۱-۲- تعریف مسأله و بیان سؤالهای اصلی تحقیق

بررسی مقوله‌ی راهبردهای توسعه‌ی روستایی در کشورهای جهان سوم نشان می‌دهد که هر یک از این کشورها متناسب با ویژگی‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و تاریخی خود رویکردهای متفاوتی را در این زمینه داشته‌اند. یکی از راهبردهای مهم توسعه در ایران در دهه‌های ۱۳۵۰، ۱۳۶۰، ۱۳۷۰ و دهه‌های بعد از آن استراتژی صنعتی کردن روستا و طرح ایجاد نواحی صنعتی روستایی است. هر چند گسترش خدمات زیربنایی از عوامل بستر ساز توسعه روستایی تلقی می‌شود، اما نیل به توسعه یکپارچه و پایدار روستایی تدوین برنامه‌های را ایجاد می‌نماید که بتواند بنیان‌های اقتصاد جوامع روستایی را تقویت نماید. زیرا با توجه به اینکه شالوده اقتصاد روستایی بر بخش کشاورزی متکی است، علیرغم سرمایه‌گذاریهای دهه‌های اخیر هنوز پویایی لازم را به دست نیاورده است (حسینی، ۱۳۸۱: ۲۳).

توان ماندگاری هر کشوری در جهان پر تحول کنونی، تابعی از میزان هوشیاری مردم آن کشور در بهره‌برداری بهینه از منابع موجود است که الزماً بر پایه برنامه‌ها و طرح‌های از پیش اندیشیده شده بنا می‌شود. بنابراین طرح ایجاد و گسترش استقرار صنعت در روستاها اگر پیش از پیش جدی گرفته شود و اگر با صبر، حوصله و با کارشناسی دقیق مورد پیگیری قرار گیرد بی‌گمان می‌تواند زمینه‌ساز خروج بسیاری از نواحی روستایی از تنگنای